

GBP.0210-3/22

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W STAREJ BIAŁEJ ZA 2021 ROK

I. Status formalno-prawny

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej jest samorządową instytucją kultury, wpisana została przez organizatora do Rejestru Instytucji Kultury, poz. nr 1 z dnia 28.04.2006 r., posiada osobowość prawną. Działa w oparciu o statut nadany Uchwałą Nr 166/XXIV/06 Rady Gminy w Starej Białej z dnia 09 marca 2006 r., w zakresie zaspokajania potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa.

II. Sieć biblioteczna

Na terenie Gminy Stara Biała funkcjonują dwie placówki:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej, ul. Jana Kazimierza 1
- Filia biblioteczna w Nowych Proboszczewicach, ul. Floriańska 20

W okresie sprawozdawczym działalność bibliotek była uwarunkowana wystąpieniem pandemii i funkcjonowała na zasadach zgodnych z rozporządzeniem Rady Ministrów i rekomendacją Biblioteki Narodowej. Najważniejsze zmiany w funkcjonowaniu bibliotek dotyczyły:

- ograniczenia liczby czytelników w pomieszczeniach bibliotecznych,
- całkowitego zawieszenia dostępu do stanowisk komputerowych dla czytelników,
- zawieszenia funkcjonowania czytelnicy,
- wprowadzono większy limit wypożyczanych egzemplarzy dla stałych czytelników i przedłużono okres wypożyczenia.

III. Zbiory biblioteczne

Księgozbiór bibliotek liczy ogółem **23 017** woluminów (*stan na 31.12. 2021 r.*)

W roku sprawozdawczym z dotacji podmiotowej organizatora zakupiono **845** wol. na kwotę: **20 000** zł i **28** audiobooków na kwotę: **500,00** zł

Z Ministerstwa Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0”, otrzymano dofinansowanie w wysokości **5 125,00** zł, za które zakupiono **221** wol.

Ogółem do bibliotek przybyło **1 066** wol. i **28** audiobooków na łączną kwotę: **25 625,00** zł . Wskaźnik zakupu nowości na 100 mieszkańców osiągnięty przez biblioteki w 2021 r. wyniósł 9,15 wol. , a wskaźnik ogółu woluminów na 100 mieszkańców 197,67

Zakup księgozbioru w poszczególnych placówkach:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej - **618** wol. na kwotę: **14 625** zł
- Filia w Nowych Proboszczewicach – **448** wol. na kwotę: **10 500** zł

Księgozbiory na bieżąco są aktualizowane i wzbogacane o nowości wydawnicze. Biblioteki poprzez odpowiednią politykę gromadzenia zbiorów dostosowują księgozbiór do potrzeb swoich czytelników. Zakupy nowości dokonywane były w hurtowniach książek i księgarniach internetowych.

W 2021 r. do bibliotek zakupiono :

- literaturę polską i zagraniczną dla dorosłych: powieści obyczajowe, biograficzne, wojenne, sensacyjne, kryminalne, historyczne, thrillery psychologiczne,
- literaturę dla młodzieży: powieści przygodowe, podróżnicze, horrory, literaturę SF i fantasy,
- lektury szkolne obowiązkowe i uzupełniające dla wszystkich typów szkół , zgodnie z aktualnym kanonem,
- literatura dla dzieci: opowiadania, bajki, wiersze, komiksy, książki detektywistyczne, popularne serie wydawnicze „Akademia Mądrego Dziecka” , „Świat dla Dociekliwych” , „Czytam sobie” ,
- poradniki dla rodziców, którzy poszukują odpowiedzi jak wspomagać dziecko w rozwijaniu zdolności, jak je wychować, by nie stwarzało trudności, jak je wspierać w nauce , a także jak postępować w przypadku trudnych sytuacji wychowawczych. Rodzice znajdą w nich wiele wskazówek, ciekawych rozwiązań, inspiracji do działania, odpowiedzi na co zwrócić szczególną uwagę i szerokie spojrzenie na kwestie relacji rodzinnych oraz budowanie wzajemnego zaufania. Mają też ułatwić rodzicom znalezienie rozwiązań w sytuacjach trudnych spowodowanych np. chorobą, dysfunkcjami, szczególnymi predyspozycjami dziecka,
- biografie, wspomnienia, pamiętniki,
- książki popularnonaukowe dla dorosłych i dzieci z różnych dziedzin wiedzy.

Biblioteka gromadzi zbiory, których tematyka skupia się na różnych formach przemocy, ich skutkach oraz sposobach radzenia sobie z nią. Zbiory uzupełniono o publikacje:

- przemoc rodzinna (aspekty psychologiczne, pedagogiczne i prawne),
- przemoc emocjonalna,
- przemoc i agresja w szkole,
- przemoc i mobbing w szkole, w domu, w miejscu pracy,
- narkotyki i dopalacze, nowe środki psychoaktywne,
- narkotyki i dopalacze: co powinni wiedzieć rodzice

Gminna Biblioteka Publiczna posiada w swoich zbiorach **93** tytuły książek z serii *Duże Litery* , są to powieści obyczajowe, sensacyjne , biografie , fantastyka i literatura faktu. Z książek tych korzystają osoby z dysfunkcją wzroku i seniorzy. Zestawienie dostępnych tytułów zamieszczone jest na stronie internetowej biblioteki w zakładce *Duże Litery*.

Biblioteka gromadzi zbiory audiowizualne, których posiadamy **174** tytuły, są to:

- książki mówione (*audiobooki*),
- filmy animowane dla dzieci,
- filmy fabularne (ekranizacje lektur szkolnych),

Szczegółowe informacje dotyczące gromadzonych materiałów zawiera katalog komputerowy zbiorów audiowizualnych.

Wszystkie zakupione zbiory były na bieżąco opracowywane w systemie bibliotecznym MAK+ (*MakPlus*)

Nasze elektroniczne katalogi są udostępnione na stronie www.biblioteka.starabiala.pl i na stronie msib.pl (*Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej*). W 2021 r. liczba wejść w katalogi *on-line* dostępne na stronie internetowej biblioteki wyniosła – **5 013**

Integralną częścią procesu gromadzenia zbiorów jest również ich usuwanie, które pozwala na aktualizację i dostosowanie go do potrzeb użytkowników. W 2021 r. ramach niezbędnej selekcji usunięto ze zbiorów – **765** wol. Selekcja dotyczyła książek fizycznie zniszczonych, zdezaktualizowanych, o przestarzałej treści.

IV. Użytkownicy

W bibliotekach zarejestrowano ogółem **780** użytkowników (tabela nr 1,2) , w tym: **586** kobiet i **194** mężczyzn.

Liczba użytkowników w poszczególnych bibliotekach:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej – **362**
- Filia w Nowych Proboszczewicach – **418**

Tabela nr 1 – Użytkownicy zarejestrowani wg wieku

Wiek w latach	2020	2021	Różnica
do lat 5	44	74	+ 30
6 - 12	107	134	+ 27
13 - 15	56	46	- 10
16 - 19	41	39	- 2
20 - 24	19	10	- 9
25 - 44	242	243	+ 1
45 - 60	157	145	- 12
powyżej 60	91	89	- 2
Ogółem	757	780	+ 23

Tabela nr 2 – Użytkownicy zarejestrowani wg zajęcia

Zajęcie	2020	2021	Różnica
osoby uczące się	186	180	- 6
osoby pracujące	302	293	- 9
pozostali	269	307	+ 38
Ogółem	757	780	+ 23

V. Udostępnianie zbiorów i działalność informacyjna

W roku sprawozdawczym wypożyczono na zewnątrz **14 357** wol. (tabela nr 3) . Wskaźnik wypożyczonych książek na 100 mieszkańców wyniósł **123,29** wol. , a na statystycznego użytkownika **18,40** wol.. Biblioteki gromadzą i udostępniają **17** tytułów czasopism pochodzących z zakupu i prenumeraty , których wypożyczono na zewnątrz **219**. Wypożyczono **39** zbiorów audiowizualnych .

Tabela nr 3 – Wypożyczenia zbiorów na zewnątrz

Rok	Odwiedziny czytelników	Wypożyczenia ogółem	Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	Literatura dla dorosłych	Literatura popularno naukowa
2020	7 292	12 585	2 397	9 322	866
2021	8 406	14 357	4 294	9 242	821
Różnica	+ 1 114	+ 1 772	+ 1 897	- 80	- 45

VI. Komputeryzacja biblioteki i automatyzacja procesów bibliotecznych

Biblioteki posiadają łącznie **5** komputerów. Dla użytkowników do dyspozycji są **3** stanowiska z dostępem do Internetu, możliwością drukowania i skanowania . Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filią pracują w systemie bibliotecznym MAK+ (*MakPlus*). System pozwala na objęcie komputeryzacją wszystkich procesów bibliotecznych: gromadzenia i opracowania wszystkich typów dokumentów, prowadzenia kontroli zbiorów i udostępniania.

Czytelnicy naszych bibliotek, którzy są zarejestrowani w systemie MAK+ (*MakPlus*) mogą korzystać w Gminnej Bibliotece Publicznej i Filii w Nowych Proboszczewicach z jednej karty czytelnika bez konieczności ponownej rejestracji. Zasady korzystania ze zbiorów biblioteki określone są regulaminem. Do katalogu elektronicznego wprowadzono **22 961** wol. tj. **99,75 %** całości księgozbioru (*stan na 31.12. 2021 r.*).

VII. Działalność kulturalno – oświatowa

W związku z pandemią i licznymi ograniczeniami zrezygnowano z prowadzenia tradycyjnych działań kulturalno - oświatowych. Zajęcia biblioteczne prowadzone dla dzieci zostały przeniesione do przestrzeni wirtualnej i odbywały się *online*.

18.03.2021 r. we współpracy z Przedszkolem w Nowych Proboszczewicach zorganizowano konkurs recytatorski pt.: „Zwierzakowo” . Występy przedszkolaków były nagrane w postaci filmików i przekazane komisji konkursowej. Uczestnicy konkursu recytowali wiersze o zwierzętach wybitnych polskich poetów. Celem konkursu była prezentacja umiejętności artystycznych, zainteresowanie poezją dziecięcą oraz jej popularyzacja. W konkursie wzięło udział 28 dzieci w dwóch kategoriach wiekowych. Laureaci I, II i III miejsca w każdej grupie wiekowej otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe. Pozostałym uczestnikom zostały wręczone dyplomy – podziękowania oraz symboliczne nagrody.

31.03.2021 r. – Filia biblioteczna w Nowych Proboszczewicach we współpracy z Przedszkolem zorganizowała przedświąteczne spotkanie z bajką. Nawiązując do zbliżających się świąt Wielkanocnych bibliotekarka przeczytała dzieciom opowiadanie pt. „ Pisankowa bajeczka” Agnieszki Galicy , które nagrała i przekazała do wyświetlenia we wszystkich grupach przedszkolnych. Słuchając opowiadania dzieci poznały tradycje związane ze świętami Wielkanocnymi.

16.12.2021 r. odbyło się spotkanie autorskie *online* pt. „ Śpiewająca biblioteka” z bajkopisarką i ilustratorką ksiązek dla dzieci Edytą Zarębską oraz muzykiem i animatorem Robertem Zarębskim. W spotkaniu brało udział 61 dzieci z Przedszkola w Nowych Proboszczewicach.

Filia w Nowych Proboszczewicach zorganizowała w dniach 21, 23 i 26.04.2021 r. wycieczki do biblioteki dla trzech grup przedszkolnych. Ponieważ wycieczki miały miejsce w okresie obostrzeń związanych z pandemią do budynku wchodziły po trzy osoby z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarnego. Przedszkolaki zwiedzały placówkę, a dla wielu z nich była to pierwsza wizyta. Dzieci miały okazję obejrzeć nie tylko pokaźny księgozbiór przeznaczony specjalnie dla nich , dowiedziały się, co należy zrobić, aby zostać czytelnikiem biblioteki , jak należy się w niej zachować oraz zapoznały się ze sposobem wypożyczania ksiązek . Łącznie w trzech wycieczkach wzięło udział 54 dzieci.

24-27.12.2021 r. zorganizowano konkurs czytelniczy pt. „Święta z książką”. Zadaniem uczestników było czytanie podczas świąt przez dzieci lub swoim dzieciom przez najbliższych członków rodziny, a następnie udokumentowanie tego wydarzenia w formie zdjęć. Najciekawsze zdjęcia zostały nagrodzone.

Gminna Biblioteka Publiczna włączyła się w ogólnopolską akcję społeczno-edukacyjną „Żonkile” , organizowaną co roku 19 kwietnia przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie, w rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim. Akcja miała na celu zwrócenie uwagi na istotne wydarzenia w historii wojennej naszego kraju i była swoistą kontynuacją działań podjętych przez samego Marka Edelmana , ostatniego przywódcę ŻOB, który w każdą rocznicę składał pod pomnikiem Bohaterów Getta bukiet

żółtych kwiatów. W tym 2021 roku upamiętniliśmy 78. rocznicę, z tej okazji Muzeum przygotowało wyjątkowe premiery filmowe i literackie przybliżające tematykę powstania w getcie. Dla każdej grupy wiekowej przygotowano specjalną ofertę zawierającą pakiet atrakcyjnych materiałów edukacyjnych, które dostępne były na stronie internetowej naszej biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej wraz z Filią w Nowych Proboszczewicach bierze udziału w kolejnej edycji projektu, w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytelnictwo „Mała książka – wielki człowiek”, której celem jest zachęcenie rodziców do odwiedzania biblioteki i codziennego czytania z dzieckiem. Wraz z rozpoczęciem 2021 r. nastąpiła zmiana roczników. Każde dziecko w wieku przedszkolnym od 3 do 6 lat, które przyjdzie do biblioteki otrzyma w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej książkę „Pierwsze czytanki dla ...” dostosowaną pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Przedszkolak otrzyma także drobny czytelniczy upominek. W wyprawce znajdą coś dla siebie także rodzice, przygotowana dla nich broszura informacyjna przypomni o nieocenionej roli czytania w rozwoju dziecka oraz rozmaitych korzyściach wynikających z częstego odwiedzania biblioteki. W 2021 r. do bibliotek zapisano **49** nowych małych czytelników.

Od 2021 r. za pośrednictwem Gminnej Biblioteki Publicznej w Starej Białej można korzystać z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA. Dzięki projektowi czytelnik zyskuje bezpłatny dostęp do ponad 3 milionów pełnotekstowych publikacji, monografii, skryptów, artykułów oraz całych numerów czasopism. Zasoby obejmują współczesne piśmiennictwo naukowe ze wszystkich dziedzin, w tym najnowsze wydania podręczników akademickich oraz aktualne numery czasopism specjalistycznych, jak również teksty źródłowe, literaturę piękną oraz zbiory specjalne, które są przedmiotem badań naukowych. Dostęp do systemu Academia możliwy jest wyłącznie w czytelni Gminnej Biblioteki Publicznej w Starej Białej. Żeby zostać użytkownikiem należy podpisać oświadczenie i zarejestrować się w systemie. Biblioteka składając deklarację przystąpienia do projektu zobowiązała się dbać o bezpieczeństwo chronionych prawem autorskim zasobów Biblioteki Narodowej znajdujących się w systemie Academia. Zapewnia udostępnienie pełnej wersji serwisu za pomocą terminala wyłącznie na komputerze dedykowanym do tego celu, na którym nie ma dostępu do Internetu oraz systemu operacyjnego.

Sporządziła:

Hanna Smardzewska

Kierownik GBP